

"Застава" издава сваки дан два кута, а недељом сваког и два кута недеље и сваког једнаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Јутарњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 кот. од сваке прете омаких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милотићева штампарија у главној ул. бр. 22

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

Споразум радикалне и самосталне странке

(на епархијској скупштини архијерејеве.)

И бист споразум...

Ноћу уочи епархијске скупштине, углавном је споразум српска самостална странка са клерикалима. И споразумели су се, ко све да уђе у епархијске одборе. Све сами самосталци и клерикали.

Радикали су од увек гледали у овом споразуму велико зло по народ. И неки су понудили споразум самосталцима под главним условом, да ни један калуђер ил клерикал не уђе у одбор.

У оно доба није било јасно, да ли су радикали имали апсолутну већину. Али се доцније показало, да су је имали. Међутим је сигурно било, да су они имали велику релативну већину. Од 81 члана епархијске скупштине 2 нису дошли. Било је 79. Од тих су имали радикали сигурних 36. Самосталци су имали 20, а клерикали 18. (После је прешло 5 чланова у радикале, те су они имали надполовичну већину.)

Необорима је истина, да су радикали имали мал те не два пута толико чланова, колико самосталци. Па опет самосталци нису пристали ни на паритет, да свака странка добије по половину у одборима. Они нису преговарали као они који имају 20 гласова, а радикали око 40. Они су се наслонили на клерикале, рачунали са клерикалним гласовима као са својима, те тражили, да ако они привају овде половину радикалима, да радикали морају њима признати половину на сабору.

Радикали, који су били на скупштини, на то нису могли пристати, јер нису власни да одлучују у име свију посланика радикала. Али су обећали, да ће радити на томе.

Самосталци нису на то пристали. Него су рекли: Није нам доста што ће те ви покушати али пита ће бити ако ви то не изведете. Хоћете ли ви да извучете из тог конвенције? То значи ако останете у радикалном клубу у мањини: Хоћете ли ви ићи из радикалног клуба или ићи из сабора. Самосталци су ту са свог гледишта имали право.

Радикални посланици који су водили те преговоре, нису могли на то пристати. Они су стајали на ово становиште: Нами је веза са радикалним клубом мила, но веза са самосталцима. Ми ћемо заступати у радикалном клубу да вам се даде половина, ал ако останемо у мањини, нит ћемо се убити, нит здружити с вама, нит оставити радикалну странку. И ту су радикални посланици имали са свога гледишта савим право.

Ту су се преговори прекинули. Показало се, да није мо-

гуће да једна епархијска скупштина уговори шта да буде на сабору, као што су самосталци тражили.

Но није остало на том. Радикали су доцније понудили самосталцима, да самосталци бирају две трећине у одборе, а радикали се задовољавају са једном трећином.

Ту се сад самосталци које је водио Муачевић, пока-заше као врло лоши и Срби и политичари, и много су нашкодили својој странци. Они прихватише тај предлог. Изабраше од својих две трећине. И мислише само на данас, а не и на оно, што ће да буде после недељу дана.

Дакле тамо, где су много, али много слабији од радикала, они примају две трећине. Примају, јер држе у рукама стари, варђали буздован, калуђере и клерикалну странку. Ти ће с њима, ако се радикали не понизе.

Радикали се нису понизили. Они су се задовољили и с трећином. Они би сигурно напо-слетку предложили самосталцима и то, нека уђу само самосталци, помагаче их, само нека не бирају калуђере и клерикале у одборе.

Али настаје питање: Како ће становити завети према овом радикалном клубу. И ако су обећали поједини радикални посланици, да ће у радикалном клубу на сабору тражити да самосталци добију у свима одборима половину, хоће ли моћи пристати на то радикални клуб. Шта ће бити ако тај клуб узме у оцену држање самосталних посланика према радикалима, на епархијској скупштини архијерејеве?!

Ми смо уверени, да су се самосталци приказали у врло негодној боји и да ће у истој њихове странке остати врло, али врло ситним словима забележена и прошла и ова епархијска скупштина архијерејеве.

Да је било у епархијској скупштини међу самосталцима човека који је ма само нешто начуо о политици, они би дали радикалима половину кад су се радикали били задовољили с трећином и довели би тиме радикале на сабору у мало негодној положај.

Можда је добро, што су радикали у архијерејеве посумњали у своју већину, те се развила она даља поворишна игра. Не пада свег, да помори свет, него да свака зверка и сваки човек покаже свој траг.

Споразум

између радикала и самосталне странке.

Споразум између радикала и самосталне странке на епархијској скупштини архијерејеве гласи:

Препис.

Записник

састављен између потписаних изасланика срп. нар. радикалне странке и срп. самосталне странке, који овај записник потписују.

Предмет:

Преговори о споразуму у погледу избора у поједине одсеке и раду на епархијској скупштини.

Изасланици самосталне странке предлажу као предумет преговорима: Паритет не само у епархијској скупштини него и на сабору.

Изјављују изасланици радикалне странке др. Ђорђе Красојевић, др. Михајловић, М. Бабић и др. Радивојевић и као посланици на српском народно-црквеном сабору и чланови епархијске скупштине, да овај предумет за себе прихватају, но изасланици српске самосталне странке др. М. Петровић и Александар Поповић изјављују, да странка њихова тражи да се споменути четири посланика објекту, да ће радикални клуб на сабору начело паритета прихватити и за случај неуспеха у својој странци у горњем правцу конвенције повући.

На ово изјављују горњи посланици радикали да овај увет не могу прихватити.

На то понудише повереници радикалне странке самосталној странци компромисе на тој основи, да се самосталцима даде у епархијским одсецима две трећине чланова а радикалима једна трећина, само да се постигне споразум међу народним странкама, али да не уђе у ни један одсек ни један калуђер ни иначе клерикал наго чисти самосталци.

Пошто је овај записник био потписан и довршен, удале су се повереници самосталне странке, који су потписали засебно састављен записник у горњем смислу и сматрали су повереници радикалне странке овствар довршеном.

Након кратког времена приступише у конференцију поново изасланици самосталне странке г. г. Васа Муачевић, Александар Поповић и др. Мита Петровић те изјавише, да примају компромис на епархијској скупштини, како им је по радикалима понуђено т. ј. у поједине одсеке улази 1/2 самосталаца и 1/2 радикала, калуђери и клерикали искључени.

Радикални посланици на сабору који су горе именовани, прихватају и обевају се, да ће свом силом по-радити да до компромиса између самосталне и радикалне странке дође на праведној основи гесперитиве на паритету и исте заступати.

Услед тога је састављен овај понован записник и потписан.

У Карловци на првогваног Андрију 1906.

Др. Ђорђе Красојевић с. р.

Др. Душан Гајић с. р.

Др. Ј. Радивојевић с. р.

Др. Костић с. р.

Др. Лаза П. Николић с. р.

Др. Д. Петровић с. р.

Др. Лука Ристић с. р. као перовођа

А. Поповић с. р.

В. Муачевић с. р.

Инж. Ј. Татић с. р.

Др. Миша Михајловић с. р.

Др. Миливој Бабић с. р.

Избори

Избор у ковинском срезу

У 265. броју „Браника“ из-

шао је допис, где господи алмажанска и сва различја око „Браника“ скупљена цвеле, што је избор испало једногласно, те тобоже веле да су од радикала преварени, да су радикали погазили не знам коме дату реч, и да су се на то различја тако озлоједили, те да нису ни хтели истицати своје кандидате. То је баш оно: не прича баба како је сан снела, него како је њој мило. — Истакли би ви „различита“ господи и по два кандидата, само да је било кога да истиче, али нисте ви различја поред све ваше ујдурме имали ни 5 изборника, који би кандидате истакли. Изволите набројати имена оних 5 изборника, који су били ваши. Није то да ви нисте хтели, но ким село је било грохће.

Иако сте узели на себе јаткећу кожу те сте се размилели били као стенице по срезу, проповедајући љубав и слогу, познаје вас народ као стару крајцару. Прошли сте ви већ и кроз сито и кроз решето. Ви сте увек у оном табору, који је против народа, цркве и школе, зато вам је народ и показао свугде врата.

Спомињете неки збор, на коме се бајати утаначили заједнички кандидати, и велите да је то био споразуман збор са радикалима. Дакле господи различита, а кад сте различита, онда сте и шарена. Иако је један радикал из Ковина не знам из ког узрока потписао позив тај за збор, тај један још није радикална странка нити је он од радикала добио пуномоћ да с вама преговора. Наје нами требало преговора, јер је наша победа сигурна била. Па а да није какогод радикална странка сигурна у своју победу била, ипак се не би понизила да с вама преговора и компромисе прави, пре би подлегла на избору, него да се са којеквким здружи. — Па ко вам је на збору био? Ко вам био из Долова, које даје 23 изборника, ко је био из Баваништа, које има 31 изборника. Из Долова два а из Баваништа три, а већ у срезу се зна, ко су и какви су они. — По рите се ушима и завуците се у мишије рупе, над вама је давно народ преломио штап.

Толико ради оне публике, која не познаје наш срез, а иначе се на вас и ваше дописе не би ни освртала, јер сте у срезу нашем народу и сувише добро познати.

Један изборник.

Са стогодишње прославе у Београду.

Јуче у 9 часова у лепо декорисаној општинској сали, где су бисте краља Петра и кнеза Михаила, држана је свечана седница општинског одбора. Присуствовали су готово сви одборници. Председник општине К. Главинић држао је леп говор о значају прославе и о јуначким подвизима наших предака. Затим су прочитане одлу-

ке општинског одбора о подизању двеју болница у Београду као успомена на дан прославе стогодишњице, па су одборници корпоративно отишли у цркву. У цркви је била свечана архијерејска служба. Присуствовали су краљ Петар, престолонаследник Ђорђе, краљевић Александар, кнез Арсен, гувернер двора, сви министри, сви народни посланици, општински одборници и многи грађани. После службе Божије држан је свечан помен изгинулим јунацима приликом освајања Београда. Говорио је митрополит Димитрије. У 3 часа после подне извршено је преливање гробова јунака који су сахрањени код Карађорђевог споменика. Карађорђевог споменика лепо је украшен великом и тробојкама. Била је постројена почасна чета VII. пука. Кад је дошао престолонаследник Ђорђе прегледао је почасну чету и музика је одсвирала „Молитву“. Тада су сви присутни: Престолонаследник Ђорђе, министри др. Веснић и Р. Путник, председник општине и сви одборници и многи други грађани, скинули капе и саслушали помен, који су служили прота Здравко Павловић и прота Сава Кезић. После тога преливен је вином споменик и сви гробови храбрих освајача Београда. Војна музика одсвирала је тада поново „Молитву“ и тако је завршена прослава, која би много лепше испала, да целога дана није падала досадна, ситна киша, помешана са снегом.

Принц Павле оболео

Јуче пре подне принц Павле оболео је и синоћ у 9 сати подвргнут је операцији у овдашњој гаровској болници. Операцију је извршио г. Суботић и судећи по смањеној температури и нормалном пулсу операција је сретно извршена. Принц Павле је операцију лако поднео, и одмах је после повраћања из несвесног става изазвао претходним опијањем одмах умео спасиоцима завојем дарити. О току болести зна се ово: Јуче пре подне осетио је болове и потужио се. Услед тога одустало се да иде у цркву на службу. У подне је већ пулс био појачан као и температура, и одржан је конвизијум. О болести појавила су се два гледишта и поновним прегледом у 4 сата констатована је болест: запаљење слепог црева. Кнез Арсен био је зато, да га води у Париз на операцију, али се у 9 сати у вече констатовао пулс од 120 удараца у минути и температура 40 степени, и онда се даље није смело одлагати, већ је принц пренет у болницу и операција одмах извршена. За срећно свршену операцију одмах је јављено краљу и он је с престолонаследником у 12 часова ноћу обišао болесног принца Павла. Принц Павле остаје у болници још два три дана према стању његова здравља.

Српски четници у Старој Србији и Македонији

Из Скопља јављају, да су се ових дана сукобили у Маке-

донији и Старој Србији војводе Глигор Соколовић и Ђорђе Ристић — Скопљанче са бугарским четама. Заузимањем и великим радом Глигоровом, бугарска пропаганда претрпела је велики пораз, јер је Глигор потпуно очистио од бугарских чета пределе између Прилепа и Битоља тако да су бугарске комите у великом страху, да их Глигор и данас не витла. То је први успех, а други је успех овај. Код Паланке су биле на окупу две бугарске чете, које су предводили Шиваров и Вељко Апостолов а бројале су 40 комита. Ђорђе Скопљанче дознавши за њих одмах их нападне са својих 20 четника. Борба је била очајна и трајала је три часа. Срби су јуначки нападали Бугаре, који су били у заседи, али и поред тога Срби су били победиоци. Том приликом Бугари су имали седам мртвих, међу којима је био Апостолов. Српски четници нису имали никаквих губитака. У сред ових успеха српских војвода међу Бугарима је завладала паника а бугарске комите ухватиле су тајанствени страх, да од ових крајева, где су Глигор и Скопљанче, бегају као ђаво од крста.

Казна Чеде Мијатовића

Јављају из Београда: Идуће године биће приређена балканска изложба у Лондону. Покровитељ српског одељења је краљ Петар. Један од чланова одбора био је Чедо Мијатовић. Сада су Чеду Мијатовића брвојавно свргнули са одборничке части. Један београдски лист јавља да је то учињено, што је Чедо Мијатовић на српски престо препоручивао кнеза оп Конакта нећака краља Едварда. Ова казна Чеде Мијатовића је у Београду изазвала велику сензацију.

† Саво Врбица

(командир артиљеријски у пензији). Читамо у „Гласу Црногорца“: Добили смо тужну вест, да је један од ових храбријих ратника из потоњих ратова, командир топништва Саво Врбица на дан св. Архангела Михаила неждано испустио своју племениту душу, у 76. години живота, сахрањен уз војничке почасти уз многобројно учешће народа 9. овог месеца. Још године 1853. постао је Саво Врбица официр топништва. У чувеној граховској битци Саво се је показао храбар и хитар командант, за што је одликован граховском медаљом „за храброст“. Кад оно 1862. године би заробљен Хасан Хата са 600 Арбанаса — Саво је на Петровој Понти узвисио топ, одакле је примorio на бегство ратни брод непријатељев који је пловио у помоћ Хасану. У потоњем пак рату Саво је са Требешке Главице рушио стене Оногоста, а кад оно би обсеђуто „гнездо врх Тимора“ — тврди Бар где је наше топништво заблестало славом у борби за род свој, и Саво је одликован за храброст. Командир Врбица је учествовао с топништом и при нападима на Лесендру, Подгорицу и Медун. Као човека, који је јунаштом, одлучношћу, хитрином и верношћу био међу прима, који учествоваше под барјаком за слободу, Њ. Кр. Височанство Кнез Господар одликовао га је Даниловим и Ђорђевићким крстом и Обилића медаљом и златном споменицом за службување.

Ми у покојнику губимо не само храбра ратника већ и једног од најугледнијих грађана. Лака му слободна српска земља за коју живот свој није жалио.

Четврто забавно поучно село у Новом Саду

Данас 3. (16.) децембра тачно у 3 сата по подне биће у великој дворани хотела „Јелен-савете“ четврто поучно и забавно село. На селу ће говорити г. Кузман Миловановић: „Како да поступамо са својом децом“; певаће: „Ратарско црквено певачко друштво“; читаће г. др. Вошко Петровић одломак из свога дела: „Робље наших дана“. Улазак је бесплатан. Карте се могу и на сам дан села пре подне у администрацији „Заставе“, а после подне на улазу у дворану добити. Дођите што многобројније са целом вашом породицом.

Одбор.

Брзојави „Застави“

Отисли 2. децембра

Комесар на српском народном црквеном сабору.

Будимпешта. (Од нашег нарочитог извештача.) Краљевски комесар на српском народном црквеном сабору биће по свој прилици Шандор Поповић, државни секретар у министарству финансија. Држе, да ће његово именовање бити у српским круговима повољно примљено.

Злонамерне вести.

Будимпешта. Муслимани који се налазе овде а из Босне су, немају мандат од својих суплеменика, које да пре даду меморандум делегацијама. Делегат Клофач изјавио је, да ће поднети тај меморандум. Исти је меморандум изговорио један Србин радикал из Хрватске. Шеф пресбирова београдског Иванић дошао је свамо и непрестано је с њима. (Ова је вест измишљена да би се омаловажио покушај, мухамеданаца и други оклеветали. „Приуред „Заставе“.

МЕД! За чисту гарантовано у кантама од 5 кила франко.

Багрен К. 7-40.

Пчелар: Е. ШНЕЛЕР, Вел.-Бечкерек. I. 1653 1—10

ПРИМАЊЕ ГОСТИОНИЦЕ.

Слободан сам штованој публици из места и околине до знања ставати да сам

ГОСТИОНИЦУ „ПАРИЗ“

у дворској улици у ВРШЦУ

од 1. Новембра примио, и да ћу исту даље водити.

Даље дајем на знање да ћу како у гостионици тако и ван исте продавати добро вкусно јело, и трудићу се да поштов. госте у сваком погледу задовољим.

Сваки дан точићу тазе Штајнбрушко пиво, такође и прве врете бела и шилер вина.

Поштованим путницима са стране препоручујем моје чисте спаваће собе. За удобност п. путника стоји Олимпијска за сваки воз на располагању.

За многобројну посету моли

О поштовањем

1492 3—3

Јоца Драгић

угоститељ.

ОРАЈА. ЈАБУКА

СУВИХ ШЉИВА

нуди најјефтиније

Алекс. А Мудрок,
Митровица (Срем).

I. 1461 20—

ЗА МОЈУ МЕШОВИТУ РАДЊУ
у Сrp. Пардању
(Torontál)

треба једног млађег

ПОМОЋНИКА

који српски и немачки говори.
Ступити може одма.

I. 1659 1—2

Душан Мијајев.

МЛАД шпец рајски ПОМОЋНИК

може ступити одма код Kiss Istvána Szabadka. Потрбно је знање српског и мађарског језика.
I. 1660 1—1

Ко жели јефтин новач

на КУЋЕ И ЗЕМЉУ и на II. и III. место добити или већ имајуће зајмове са јефтиним променути, може то са малим трошком у најкраће време пробавати, ако се обрати на

Адолфа Финшера

банкарска и меначка радња

НОВИ САД, вержејска улица бр. 26.
Посредници добијају провизију.
I. 1092 14—50

Нема лепшег, јефтинијег и милијег
поклона од

ФОНОГРАФА!

Може се добити Едисоновог Фенографа 5 фор Грамофон са 6 уметнички комада од 12 фор. 50

новч. Аутомата од 35 фор. на више. Ваљди и плоче у грдном избору. Ваше хиљада нових снимала песама и свирке! Употребљене плоче купујем или их намењујем новима. Ценонике са сликама о горњим предметима шаљем забадава плаћено. Најјефтинији извор за ибављење у Угарској.

Јосиф Тот (Tóth József)

велики трговац са грамофонима.

Сегедин (Szeged)

Könyök utca 3 szam.

Дописивање на свима језицима!

I. 1523 3—5